

Πως οι Ψυχοκοινωνικοί
Παράγοντες μέσω της
Επικοινωνίας επηρεάζουν
την Ασφάλεια και Υγεία των
Εργαζομένων στην Κύπρο»

Κωνσταντίνος Χατζηστεφάνου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
- ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
- ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ
 - ΑΓΧΟΣ
 - ΚΟΥΡΑΣΗ
 - ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ
- ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ
- ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
- ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ
- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Πρώτος στόχος:

Εντοπισμός και καταγραφή των προβλημάτων που συνδέονται με την κακή επικοινωνία, η οποία έχει ως αντίκτυπο την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας και τρόποι για την αντιμετώπισή τους

- Δεύτερος στόχος:

Εντοπισμός και καταγραφή των πιο σημαντικών ψυχοκοινωνικών παραγόντων που επηρεάζουν τους εργαζόμενους για την υγεία και την ασφάλεια

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

- ΟΡΙΣΜΟΣ: Ανταλλαγή των σκέψεων, μηνυμάτων και πληροφοριών, μέσω της ομιλίας, σημάτων, γραψίματος ή μέσω της συμπεριφοράς.
- Καλή Επικοινωνία => Είναι ένα βασικό συστατικό που πρέπει να υπάρχει σε όλα τα οργανωτικά επίπεδα μιας εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων.
- Κακή ή ελλιπείς Επικοινωνία => Αύξηση ατυχημάτων στο χώρο εργασίας - Ανάπτυξη ψυχοκοινωνικών παραγόντων των εργαζομένων

**Σωστή επικοινωνία + Υποστήριξη στο χώρο εργασίας =
ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ**

ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ STRESS

- Stress είναι ένας συνδυασμός της ψυχικής και σωματικής αντίδρασης ενός ατόμου, όταν το άτομο βρίσκεται υπό πίεση
- **Αιτίες:** Κακή επικοινωνία, ο εκφοβισμός, η ανασφάλεια, τις υπερωρίες
- **Συνέπειες:** Επαγγελματικό και προσωπικό επίπεδο
- **50% των εργαζομένων στην ΕΕ αναφέρουν ότι το στρες υπάρχει στο χώρο εργασίας τους**
- **4 στους 10 εργαζόμενους πιστεύουν ότι το στρες δεν διαχειρίζεται με το κατάλληλο τρόπο στο χώρο εργασίας τους.**
- **Περισσότεροι από 40 εκατομμύρια Ευρωπαίοι υποφέρουν από εργασιακό άγχος**
- **Η Κύπρος έχει το υψηλότερο ποσοστό εργαζομένων που επηρεάζονται από το στρες 51%**
Περισσότερες από τρεις φορές το μέσο της Ευρώπης (16%)
- Το άγχος στην εργασία στην Κύπρο προκαλείται από την ανασφάλεια και οικονομική κρίση

ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΟΥΡΑΣΗ

- Η κόπωση είναι η κατάσταση που ο άνθρωπος αισθάνεται πολύ κουρασμένος, νυσταγμένος και αυτό προκύπτει από ανεπαρκή ύπνο, παρατεταμένη ψυχική ή σωματική εργασία, ή παρατεταμένες περιόδους άγχους.
- Αιτίες: Μειωμένη προσοχή και παραγωγικότητα οδηγούν σε ανεπιθύμητες καταστάσεις
- Συνέπειες: Οπτικές διαταραχές, ψυχολογικά συμπτώματα (άγχος), διαταραχές συγκέντρωσης

Πρακτικοί τρόποι αντιμετώπισης της κόπωσης στο χώρο εργασίας

- προσδιορισμός των κινδύνων που μπορεί να οδηγούν στην κόπωση
- αξιολόγηση των κινδύνων που απορρέουν, και
- επαναξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων ελέγχου κινδύνων

Η κόπωση είναι η κύρια και άμεση αιτία για το 18% του συνόλου των ατυχημάτων και των τραυματισμών στο χώρο εργασίας

ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

- «Ο εκφοβισμός συνήθως θεωρείται ως μια κατάσταση από πράξεις ή λεκτικά σχόλια που θα μπορούσαν να επηρεάσουν" ψυχικά ένα άτομο και να το απομονώσουν στο χώρο εργασίας.

Δέκτες των ανεπιθύμητων συμπεριφορών παράγουν 60% λιγότερο και το κόστος στους εργοδότες τους 180% περισσότερο (Ferrari, 2010)

- Συνέπειες για τους εργαζόμενους και τους εργοδότες:
 - Επηρεάζεται η παραγωγή και οι επιδόσεις του οργανισμού (αρνητικά)
 - Χρηματοοικονομικά έξοδα όπως: αύξηση του κόστους της υγειονομικής περίθαλψης, περισσότερες άδειες ασθενείας
 - Αύξηση προσλήψεων και επιπλέον έξοδα εκπαίδευσης για να αντικατασταθεί το προσωπικό που έφυγε . Επίσης προκύπτουν νομικά έξοδα λόγω των πιθανών αγωγών
 - Χαμηλό ηθικό των εργαζομένων
 - Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες όπως το άγχος και η κούραση караδοκούν
 - Η εργασία δεν υλοποιείτε κάτω από ιδανικές και ασφαλείς συνθήκες

ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

Πρόληψη - τρόποι για την αντιμετώπιση του εκφοβισμού

- Καθορισμός εφικτών στόχων και λογικές προθεσμίες υλοποίησης της εργασίας
- Χρονοπρογραμματισμός και κατανομή των ωρών εργασίας σε φυσιολογικά πλαίσια
- Με την μεταφορά ενός εργαζομένου για επιχειρησιακούς λόγους σε άλλη θέση
- Λαμβάνοντας πειθαρχικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της αναστολής ή τερματισμού της απασχόλησης

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

- Θετικιστικό μοντέλο - ερμηνευτική προσέγγιση
- Ανάπτυξη του ερωτηματολογίου:
 - Μέρος Α: Δημογραφικά στοιχεία
 - Μέρος Β: Εργασιακές συνθήκες εργασίας - Επικοινωνία, Υγεία και την Ασφάλεια
 - Μέρος Γ: Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες: άγχος, κόπωση και εκφοβισμός
 - Μέρος Δ: Επαγγελματική ικανοποίηση - Υγεία και Ασφάλεια στο χώρο εργασίας
 - Μέρος Ε: ανοιχτές ερωτήσεις

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

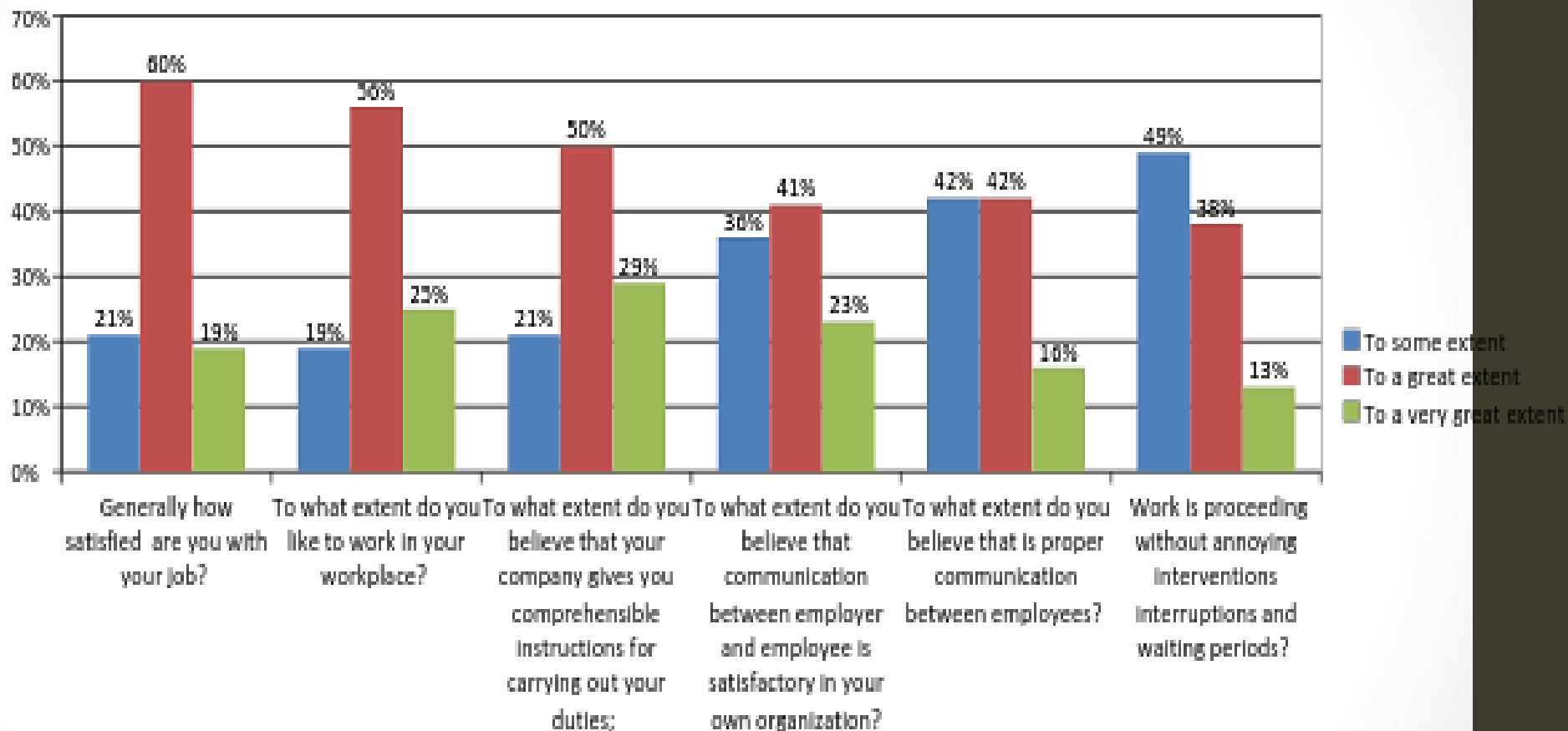
- **Δείγμα και Πληθυσμός:** Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία, με ένα δείγμα 100 εργαζομένων από δύο εταιρείες: 50 άτομα που εργάζονται στο Ο.Α. Παπαέλληνας και 50 άτομα που απασχολούνται στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο
- **Συλλογή δεδομένων:** Έχουν παραδοθεί τα ερωτηματολόγια και έχουν ετοιμαστεί την ίδια μέρα.
- **Ανάλυση Δεδομένων:** Τα στοιχεία και τα δεδομένα αναλύθηκαν με την χρήση SPSS και μέσω της Microsoft office Excel.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

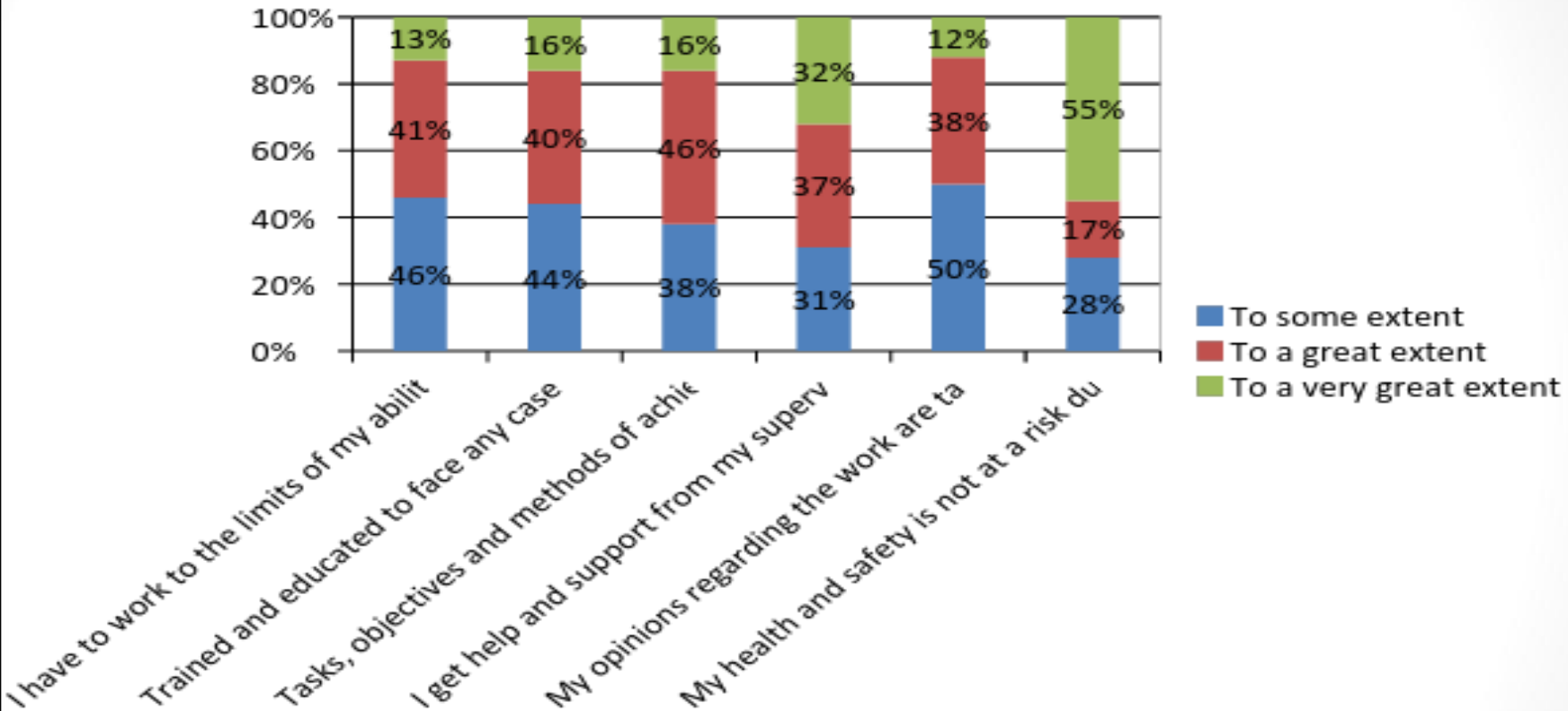
3 ΕΠΙΠΕΔΑ - ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ:

1. Επικοινωνία ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων
2. Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες και πως αυτοί επηρεάζουν την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων
3. Επικοινωνία, ασφάλεια και υγεία καθώς και ψυχοκοινωνικοί παράγοντες με το επίπεδο επαγγελματικής ικανοποίησης

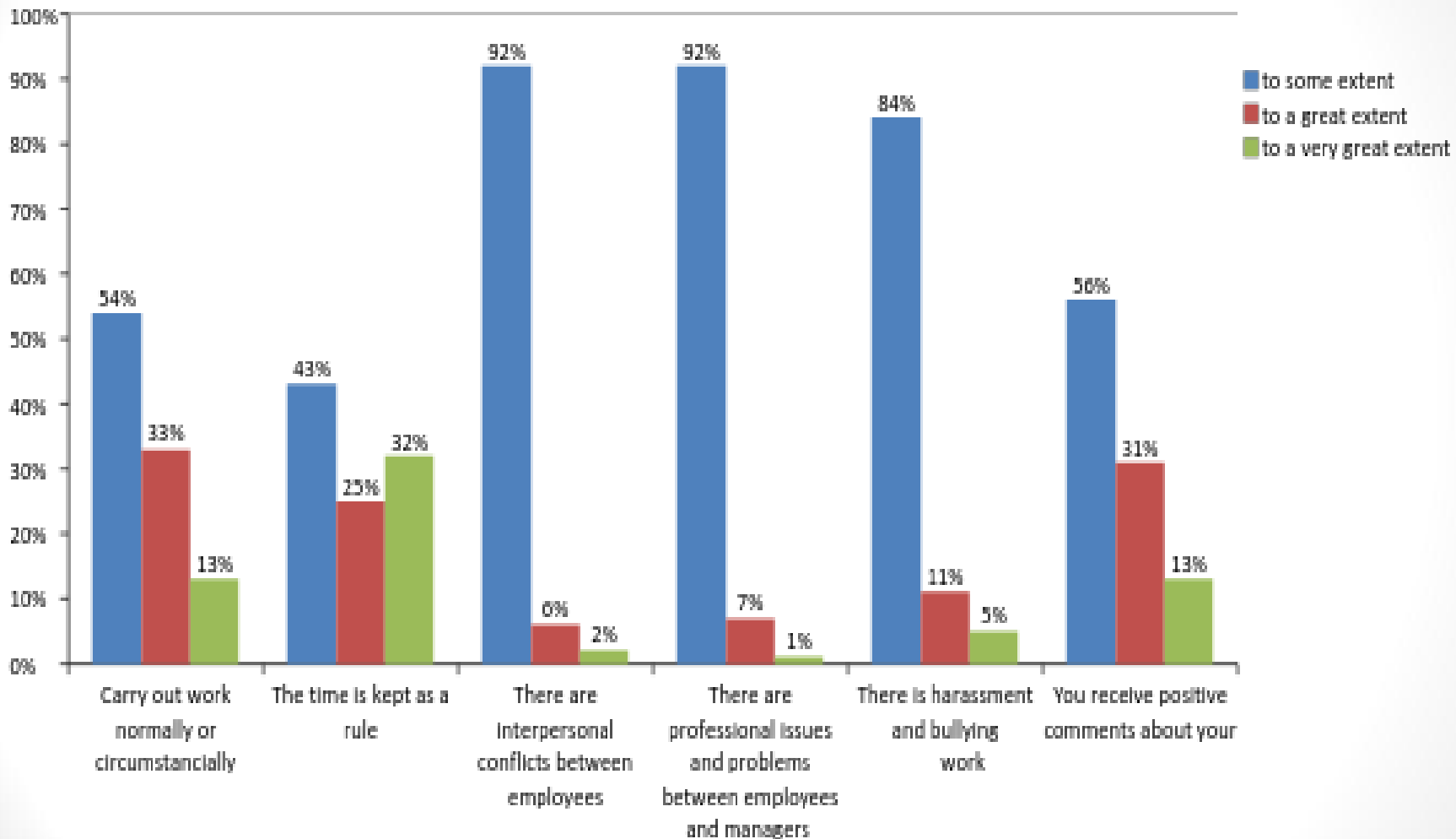
Κατηγορία Α – Επικοινωνία, Ασφάλεια και Υγεία

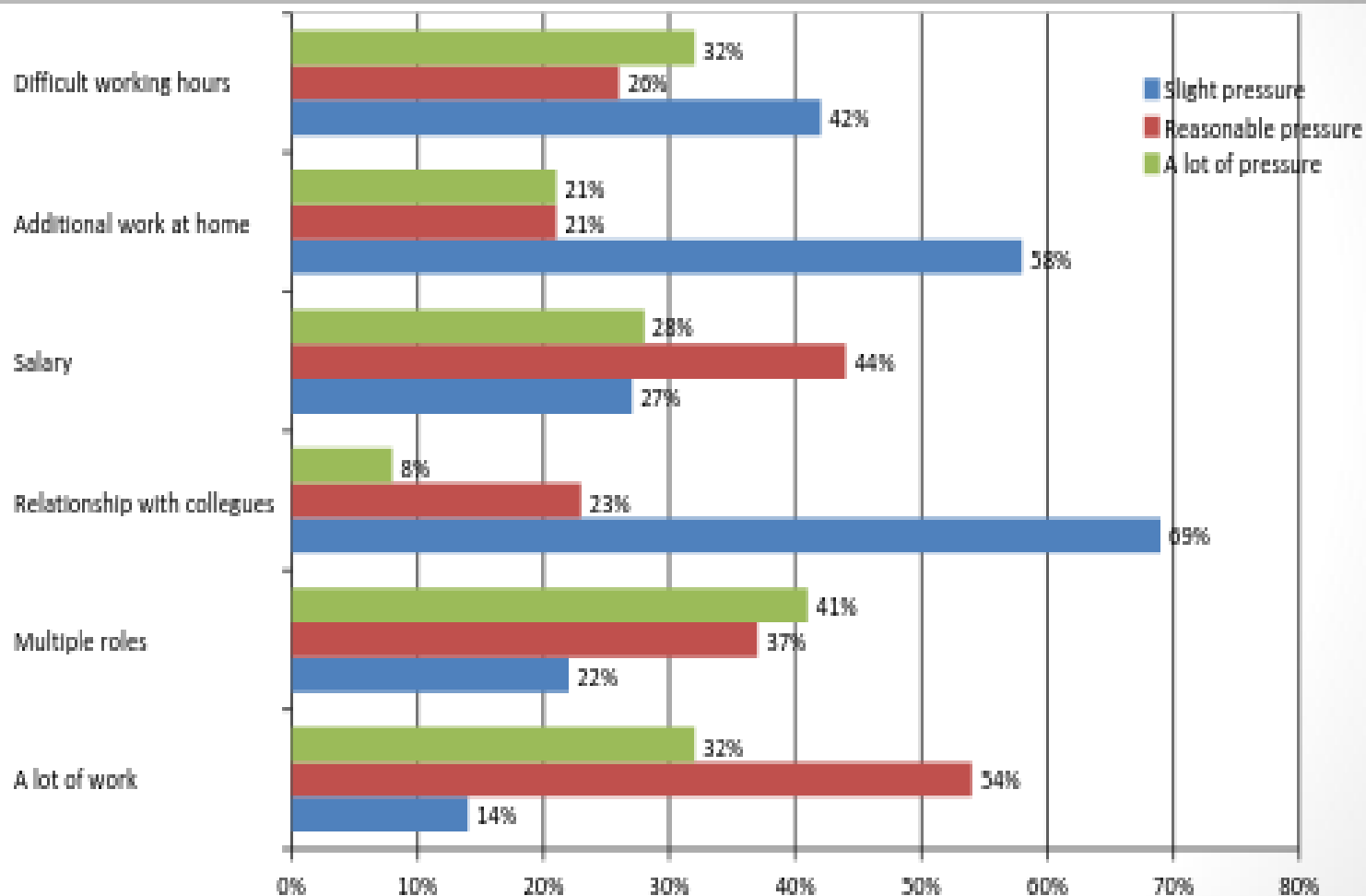
Αξιολόγηση αντίληψης των εργαζομένων για την επικοινωνία, υγεία και ασφάλεια στο χώρο εργασίας τους

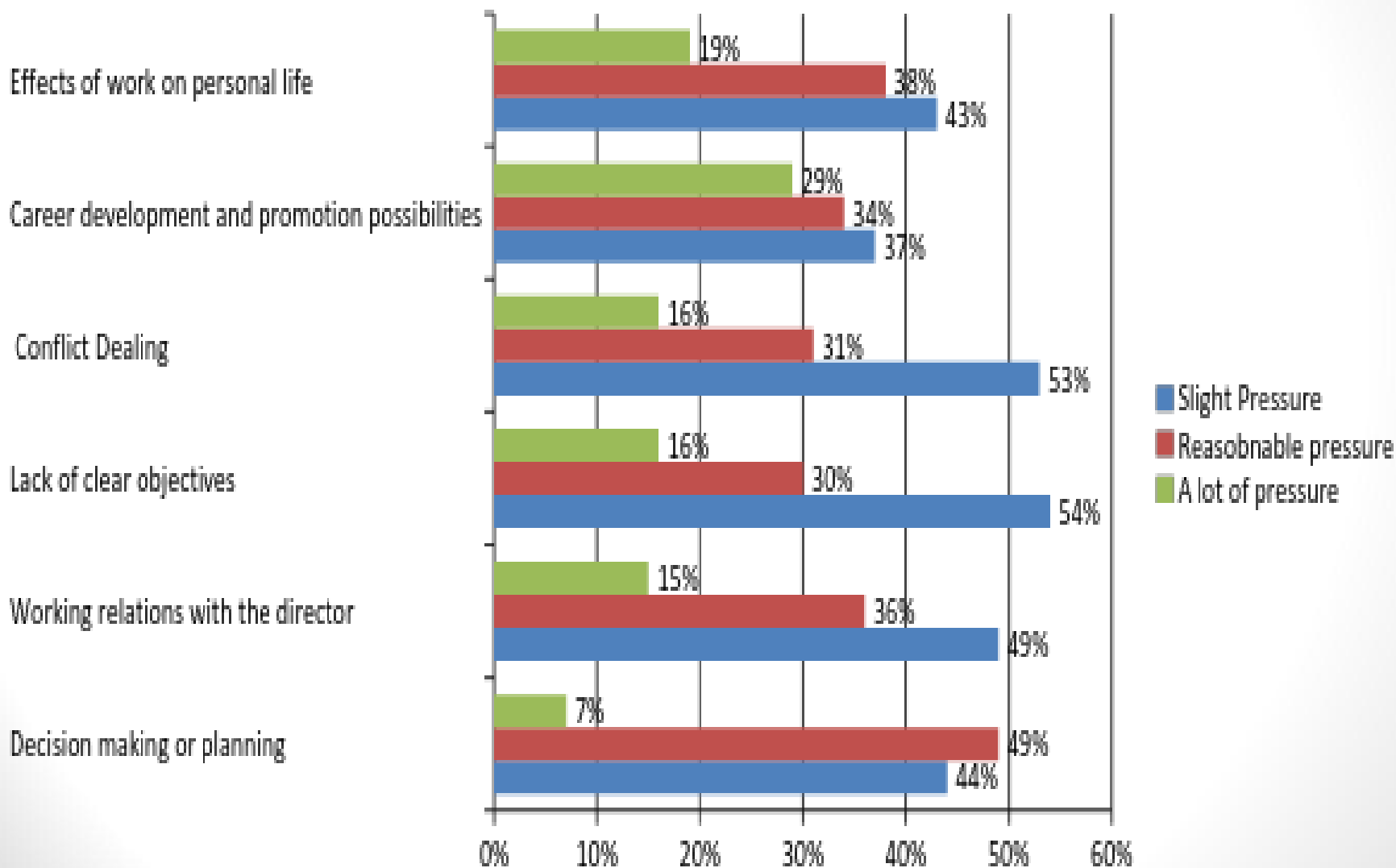
Κατηγορία Β - Ψυχοκοινωνικοί Παράγοντες

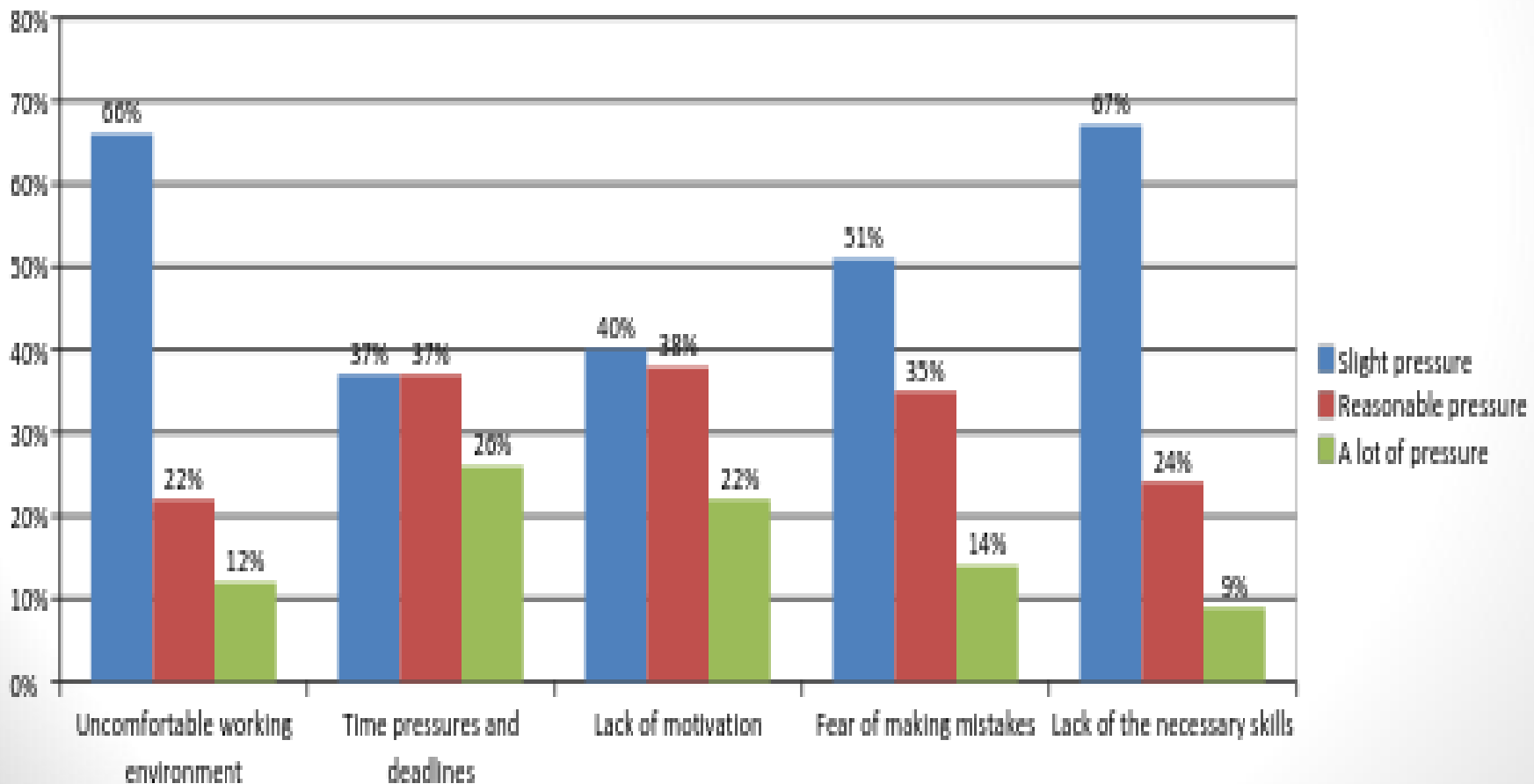
Αντίληψη Εργασιακού Άγχους και Κούρασης σε προσωπικό επίπεδο

Αντίληψη εργασιακού άγχους και κούρασης σε εργασιακό επίπεδο

Αντίληψη εργασιακού άγχους και κούρασης σε εργασιακό επίπεδο

Αβεβαιότητα για τη εργασία ή τον κίνδυνο ανεργίας

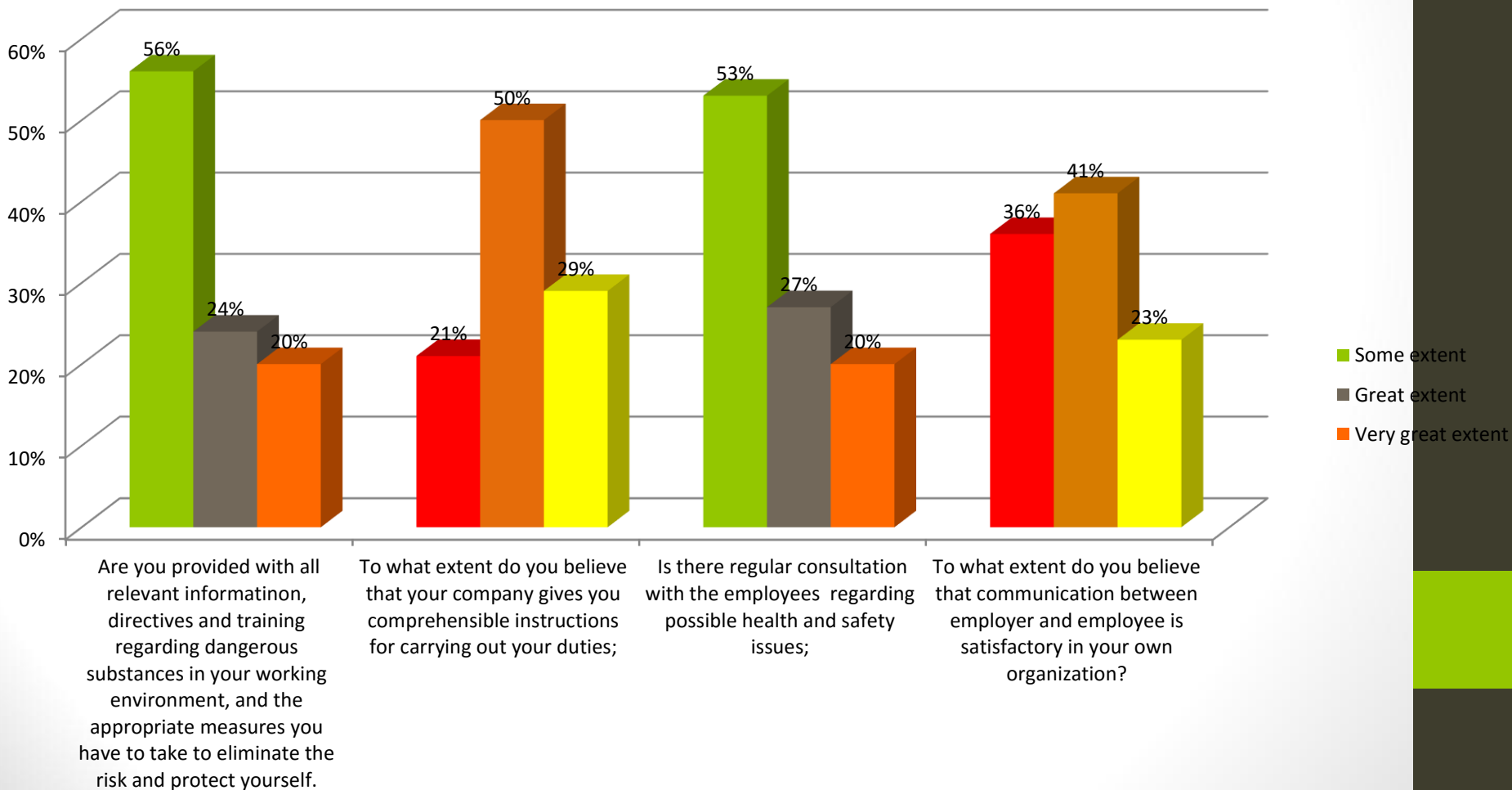
Uncertainty for the job or risk of unemployment

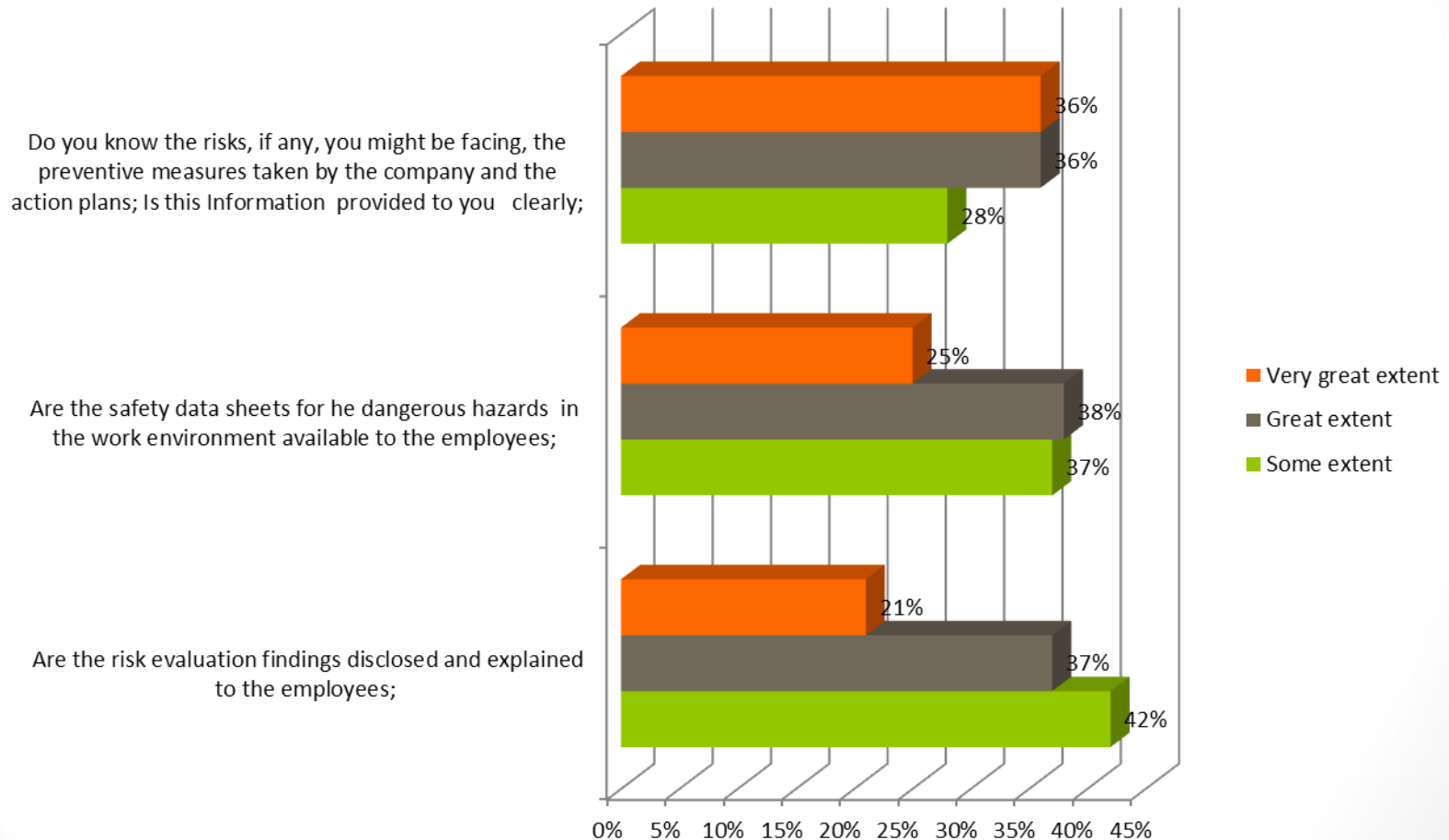
ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΧΩΡΟ

FACTORS	YES		NO	
	N	%	N	%
Bullying at the workplace	88	88	12	12
Is there good communication with your superiors at work?	95	95	5	5
Is there good communication between with you and your colleagues at work?	7	7	93	93
Do you have to work overtime and irregular hours?	64	64	36	36
Do you have the same treatment as other workers?	16	16	84	84
At your work, does anyone put you on the sidelines and makes you feel unwanted?	13	13	87	87
At your work, is there any colleague or senior manager that causes you fear?	5	5	95	95
Are you isolated and excluded from what is happening in your work, ex. not calling you to important meetings?	17	17	83	83
Did you get directions without personal contact, only through memos and notes?	11	11	89	89
Do you ever receive derogatory comments about your work or your personal life in front of others?	36	36	64	64
Do you find that your own responsibilities have increased but your jurisdictions have declined?	5	5	95	95

Κατηγορία Γ: Επικοινωνία, ασφάλεια και υγεία καθώς και ψυχοκοινωνικοί παράγοντες με το επίπεδο επαγγελματικής ικανοποίησης

Βαθμός γνώσεις πορισμάτων αξιολόγησης Κινδύνου

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

- 1. Δηλώσεις που αφορούν την υγεία και ασφάλεια στην εργασία σας**
- 2. Ατυχήματα που συνέβηκαν στο χώρο εργασίας και που αφορούσαν θέματα υγείας και ασφάλειας.**

Εισηγήσεις

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

- ✓ Τακτική αξιολόγηση και επαναξιολόγηση των μέτρων ασφάλειας και υγείας, εξασφαλίζοντας έτσι τη χρήση των κατάλληλων εργαλείων, όπως προδιαγραφές του συστήματος διαχείρισης υγείας και ασφάλειας (π.χ. OHSAS 18001)
- ✓ Λήψη ατομικών μέτρων προστασίας
- ✓ Υποστήριξη και ανάπτυξη των εργαζομένων μέσω ειδικής κατάρτισης σε θέματα υγείας και ασφάλειας
- ✓ Αξιολόγηση και ανάλυση κινδύνου για όλες τις θέσεις των εργαζομένων
- ✓ Εκσυγχρονισμός του τρόπου λειτουργίας των επιχειρήσεων προκειμένου να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις και προκλήσεις που προκύπτουν καθημερινά σε εργασιακό επίπεδο για την ασφάλεια και υγεία των εργοδοτούμενων

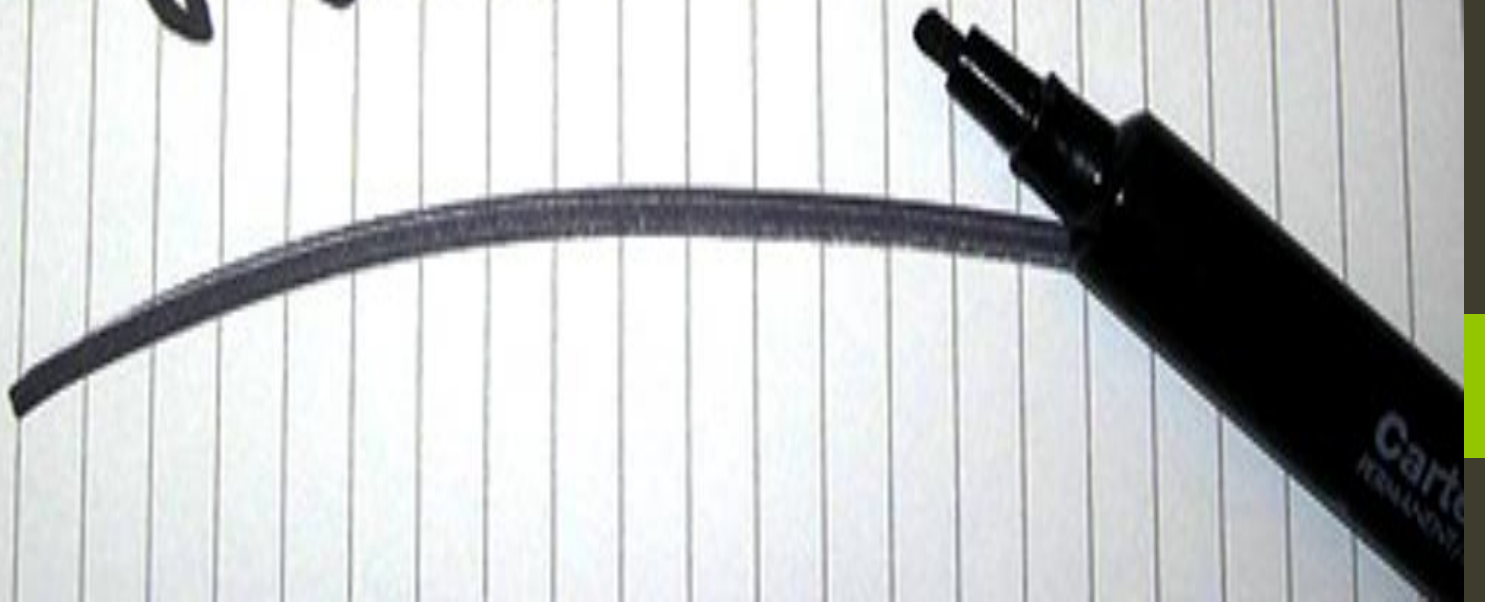
Εισηγήσεις

- ✓ Συνεργασία με τις τοπικές και ευρωπαϊκές οργανώσεις που είναι εμπειρογνώμονες στον χώρο εργασίας θέματα υγείας και ασφάλειας
- ✓ Συνεργασία με online συναντήσεις μεταξύ των τοπικών οργανώσεων σε θέματα υγείας και ασφάλειας, μέσα από συχνές συναντήσεις μεταξύ των αξιωματικών για την υγεία και την ασφάλεια
- ✓ Η Υγεία και Ασφάλεια στην Κύπρο θα πρέπει να ενσωματωθεί στα πλαίσια μιας γενικότερης εκπαίδευσης η οποία να διδάσκεται στα σχολεία
- ✓ Επιδίωξη δημιουργίας Κουλτούρας ασφάλειας και Υγείας μέσω συγκεκριμένων πρακτικών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Επικοινωνία – Εργασιακή Υγεία και ασφάλεια στην Κύπρο = Κενά και παραλείψεις.
- Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες: Stress, εκφοβισμός, κόπωση ΔΥΣΚΟΛΙΑ εντοπισμού τους=> πρέπει να εντοπίζονται, να ελέγχονται και να μειώνονται μέσω της σωστής επικοινωνίας
- Καθιέρωση και πιστή εφαρμογή ξεκάθαρα και αντικειμενικού επαγγελματικού καθορισμού όλων των διαδικασιών που αφορούν την υγεία και ασφάλεια και τήρηση αυτών.
- Η επικοινωνία στην εργασία στην Κύπρο => μέτρια επίπεδα
- Προβληματική επικοινωνία οφείλεται: στο φόρτο εργασίας, στην ένταση στην εργασία, στην ελλείπει επιμόρφωση και στη κατάρτιση για διεκπεραίωση των εργασιών, στις κακές σχέσεις με τους συναδέλφους και στο ότι οι εργαζόμενοι δεν τυγχάνουν ίσης αντιμετώπισης με άλλους συναδέλφους τους.
- Ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ Εργοδοτών και εργαζομένων
- Επίσης, είναι αναγκαίο, η διοίκηση του κάθε οργανισμού να κατανοήσει, ότι η κουλτούρα ασφάλειας, που πρέπει να έχουν όλες οι επιχειρήσεις/οργανισμοί διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο, στην ασφάλεια του εργαζόμενου, ώστε να ενισχύσει περαιτέρω τις προσπάθειες της προς αυτήν την κατεύθυνση. Παράλληλα, η αναγνώριση της σπουδαιότητας της κουλτούρας στους παράγοντες Ασφάλειας και Υγείας, αλλά και η σπουδαιότητα της γνώσης των εργαζομένων για τα θέματα της ασφάλειας και υγείας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ομαλή λειτουργία ενός οργανισμού. Η Ασφάλεια και Υγεία των εργαζομένων είναι ένας τομέας, ο οποίος απαιτεί συλλογική δράση από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Questions?

REFERENCES

- Spyridakis, M. (2009). Power and Harassment at Work. Publisher: Dionikos. Athens
- Aaltio-Marjosola, I. & Takala, T. (2000). Charismatic leadership, manipulation and the complexity of organizational life. Journal of Workplace Learning Ferrari, Elena 2004. Raising Awareness on Women Victims of Mobbing: The Italian Contribution. DAPHNE Programme: Preventive Measures to Fight Violence Against Children, Young People and Women, European Commission
- Hoel H, Einarsen S. (2009) Shortcomings of anti-bullying regulations. The case of Sweden, European Journal
- Karasek, R. & Theorell, T. (1990) Healthy Work: Stress, Productivity, and the Reconstruction of Working Life. New York: Basic Books.